Elkezdődött az iskola

A XVI. kerületi központi tanévnyitó ünnepségnek szeptember 1-jén 8 órakor a sashalmi Lemhényi Dezső Általános Iskola adott otthont. Az eseményen a kerületet Kovács Péter polgármester, dr. Csomor Ervin alpolgármester és Kovács Katalin, a Művelődési Ügyosztály vezetője képviselte. A polgármester rövid ünnepi beszédét követően jelképesen egy csöngővel a kezében nyitotta meg a 2009/2010-es tanévet. Dr. Hoffmann Károlyné, a házigazda iskola igazgatónője elmondta, hogy a tavaly őszszel felújított iskola az idei tanévtől felmenő rendszerben két nyelven – magyarul és angolul – oktatja majd a diákokat. A kerületben egyedül álló képzés egyik garanciája, hogy a diákok

tanításában egy anyanyelvi tanár, a Nagy-Britanniából érkezett Douglas Stevenson is részt vesz majd. Az iskola külső és belső megújulását a szülők is örömmel vették. Ezt bizonyítja, hogy az intézmény hosszú idő után újra két elsős osztályt indított. A kéttannyelvű osztályba 25-en, a normál, de a testnevelést emelt szinten oktató osztályba pedig 22-en jelentkeztek.

Zuglóban már augusztusban becsöngettek – persze csak jelképesen, hisz idén szeptember 1. keddre esett, így sok kerületben már augusztus 31-én, hétfő délután megrendezték a központi tanévnyitó ünnepséget. Zuglóban is így gondolkodtak, mondván, az év első tanítási napján lesz elég gondjuk-bajuk az intézményeknek.

A zuglói tanévnyitónak van egy sajátossága: az ünnepségen nem csak az új tanév, hanem az előző is terítékre kerül. Ha másképp nem, hát azzal, hogy az előző tanév legjobbjait, intézményvezetőket, pedagógusokat és diákokat is elismerésben részesítenek. Erre augusztus 31-én is sor került. Az intézményvezetők közül Hosszúné Bartha Etelka, a Zuglói Hajós Alfréd Magyar – Német Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Horváth Gizella, a Móra Ferenc Általános Iskola igazgatónője, valamint Nagyné Jávori Zsuzsanna, a Kerékgyártó Óvoda vezetője főtanácsosi címet kapott. Az Év Pedagógusa díjat Szántó Zsuzsanna (Herman Ottó), Nedobáné Fendrik Éva (dr. Mező Ferenc) és Németh Katalin (Álmos Vezér) pedagógusa kapta. Az Év Diákja elismerésben pedig Molnár Anna (Álmos Vezér), Zsembery Eszter (Zuglói Hajós Alfréd), Horpácsi Dóra (Hunyadi János), Borbély Anette (Városligeti), Vígh Nikolett (Teleki Blanka Gimnázium) és Dolfin Balázs (Szent István Király Zeneiskola) részesült. **(M)**

Teniszmeccsek az óvodák javára

Él Zuglóban egy fiatalasszony, aki úgy gondolta, hogy megpróbál tenni valamit szeretett városrésze helyzetének javítása érdekében. Virág Krisztináról, a Bp. Honvéd egykori válogatott tornászáról van szó, aki 18 éves kora óta szabadidejében rendszeresen hódolt kedvenc sportágának, a tenisznek. Amióta Zuglóban lakik, elsősorban a Rákos-patak mentén elhelyezkedő Mini Garros teniszklubot részesíti előnyben. A zuglói sportlétesítményben aztán nemcsak teniszleckéket kapott, hanem részt vehetett a méltán népszerű, jó hangulatú háziversenyeken is. És ekkor merült fel benne a gondolat: ha már annyi ember úgyis összejön ezeken az eseményeken, akkor miért ne célozhatnának meg valamilyen nemes feladatot is, például azzal, hogy a nevezési összeget egy évben egyszer jótékony célokra ajánlják fel. 2004-ben aztán így indult ez a nemes kezdeményezés a XIV. kerületben. Az első alkalommal nyolc női és 18 férfi páros nevezett az eseményre, így összesen 291.000 Ft jutott jótékony célokra. A torna hagyományai már első alkalommal kialakultak: a jó hangulatú sportesemény mindig egy közös ebédeléssel egészült ki.

Aztán, ahogy múltak az évek, úgy nem akart lankadni a klubtagok adományozási kedve. Az elmúlt öt évben kétszer a zuglói hátrányos helyzetű gyerekek nyaraltatását, kétszer a helyi óvodákat, egyszer pedig egy kerületi vak fiatalembernek a New York-i maratonin való részvételét támogatták. Idén június 6-án hatodszor gyűltek össze a klubtagok a Mini Garros Teniszklubban, hogy immár harmadik alkalommal az óvodák javára megrendezett jótékonysági teniszeseményen részt vehessenek. A 11 férfi páros, 19 vegyes páros és hat gyerek részvétele azt jelentette, hogy a gazdasági világválság ellenére idén is 300.000 Ft fölötti összeggel tudták a szervezők támogatni a torna kedvezményezettjeit.

A rendezvény délelőtti megnyitóján Virág Krisztina a szervezőket, Csisztu Zsuzsanna, a kerületi Nőszirom Kulturális és Sport Egyesületet, Fomó Józsefné a kerületi óvodákat, Rátonyi Gábor az önkormányzatot és a versenyzőket, Mandula Petra pedig a „teniszszakmát" képviselte. Petra néhány éve még Hultai Gergővel párost alkotva a teniszpályán is ízelítőt adott kivételes tehetségéből (2003-ban a 40. volt a világranglistán), idén azonban ismét anyai örömök előtt áll, ezért csak a megnyitón való részvételt vállalta.

A 45 fős mezőny azonban nélküle is színvonalas mérkőzéseket játszott. Missouri József például úgy lett harmadik vegyes párosban (Pallaga Judit oldalán), hogy mellette minden résztvevő számára az ebédet is megfőzte. A késő délutáni díjátadást követően Virág Krisztina bejelentette, hogy nem elégszenek meg a június 6-án összegyűjtött 310.000 Ft-tal, melyet 28 óvoda között kellene szétosztaniuk, hanem augusztusban egy újabb tornát szerveznek, majd a kettő bevételét osztják szét egyenlő arányban az intézmények között.

Virág Krisztina pedig szavatartó embernek számít. Augusztus 28-án ugyanis ismét jótékonyságra szólította fel a teniszbarátokat, akik éltek is a lehetőséggel. Ez utóbbit pedig a szokásoknak megfelelően ismét a zuglói Mini Garros vezetősége biztosította. A 2009-es második számú tenisztornán körülbelül ugyanannyian jöttek össze, mint az elsőn. Ez pedig azt jelentette, hogy a jótékonysági rendezvény kedvezményezettjei ismét 300.000 Ft körüli összeggel gazdagodhattak. Krisztinától megtudtuk, a két nyári torna bevételét az ősz folyamán ünnepélyes keretek között adják majd át a kerületi óvodáknak. **(M)**

Oktatási megújulás a Kertvárosban

Kompetencia-alapú nevelés és oktatás – pályázati pénzből

Élen jár a XVI. kerület! A tavaszi statisztikák szerint a legtöbb pénzt Uniós pályázaton a XVI. kerület nyerte budapesti vonatkozásban. A most induló, legújabban megnyert pályázatról dr. Csomor Ervin, az oktatásért felelős alpolgármester nyilatkozik lapunknak:

– Míg más területeken az elnyert pályázatok jellemzően infrastrukturális fejlesztéshez kapcsolódnak, kerületünk az úgynevezett TÁMOP 3.1.4, oktatáshoz kapcsolódó pályázaton 105.636.226 forintot nyert, amely önrész nélküli, 100 százalékban Unió által támogatott program, és a rendszerváltozás óta az oktatás szakmai részét tekintve az eddigi legnagyobb összegű EU-s támogatás a XVI. kerület vonatkozásában. Ez a pályázat öt intézményt (hat feladatellátási helyen) érint, amelyek kiválasztása során törekedtünk arra, hogy az intézmények sokszínűsége megvalósuljon. Tehát legyen benne általános iskola (Jókai Mór – Sashalom – és Móra Ferenc – Rákossszentmihály – általános iskolák), legyen benne általános iskola és gimnázium (Táncsics Mihály – Mátyásföld), van benne egy gimnázium (Szerb Antal – Cinkota), valamint a Varázskorona Óvoda – Rákossszentmihály – két feladatellátási hellyel, ami így kettőnek számít. Ez a sokszínűség a pályázatelbírálás során pozitív szempontnak minősült, így talán ennek is volt köszönhető, hogy ebben a pályázatban a közép-magyarországi régióban mi nyertük el az egyik legmagasabb összeget. A pályázat megvalósítási ideje a 2009-2010-es tanév, de teljes naptári év, így befejezési ideje 2010. augusztus 31.

Mit is jelent ez a pályázat, és mit jelent ez az intézmények életében? Először is az összes érintettnél, az intézményeknél, a hivatalnál, és minden közreműködőnél rengeteg munkát! Ha röviden szeretnénk összefoglalni, ez a pályázat az intézményekben az Unió által támogatott oktatási módszertani megújulást jelent, megváltoztatva az évtizedes, régi struktúrákat és módszereket. Ez az iskolákban egyes osztályokat, az óvodákban egy-egy csoportot érint, illetve lesznek az intézményekben olyan kollégák, akik a tevékeny részt vállalják: bevezetik az új programot.

– Elvégzik az „úttörő-munkát"…

– Ez a pályázati összeg meg van határozva, ami iskolánként durván 23 millió forintot, óvodánként (2x) 7 millió forintot jelent. Rögtön felmerül a kérdés, hogy mire fog ez a pénz elmenni? Ennek a módszertani megújulásnak a megvalósítása egyrészt az érintett pedagógusok szakmai képzése, illetve a programhoz szükséges szakmai anyagok beszerzése. Ez az iskolákban rengeteg taneszközt jelent, az óvodákban pedig nagyon sokféle játék és fejlesztő játék, eszköz beszerzését. Az Európai Unió részéről elvárás, hogy ennek az egész projektnek legyen egy „íve", amihez hozzátartozik a kollégák szakmai figyelése, támogatása, továbbképzése, illetve az iskolákban olyan új típusú tankönyvek kiadása, bevezetése, amely szervesen illeszkedik a programhoz. Ez ráadásul segítség az önkormányzatnak, mert nem kell adni ingyen tankönyvet az érintett osztályokban a kiválasztott területen, pl. matematikából.

– Megvannak már ezek az új tankönyvek?

– Igen, erre felkészültek már a tankönyvkiadók. Ez a módszertani megújulás azt is jelenti, hogy azt a hagyományos oktatási struktúrát, hogy van egy történelemóra, aztán egy torna, majd egy irodalom, ezt egy kicsit megváltoztatják. Például említsük a Reneszánsz kort. Ezzel foglalkozva megnézik ennek a kornak különféle aspektusait: hogy néz ki történelem, irodalom vagy éppen zene szempontjából. És akkor arról a korról kapnak egy olyan komplex ismeretet a diákok, ami a régi, megszokott sémák szerinti oktatás során talán nem tud úgy kialakulni.

Dr. Csomor Ervin alpolgármester

– Hát igen... Egy napóleoni háború is kihat a történelemre, a művészetekre, a demográfiai hullámra…

– A technikai lebonyolítás szempontjából említésre méltó, hogy volt minden intézményben egy projektindító nap, és lesz egy közös projektindító (a lap nyomtatásával egyidőben) a Rácz Aladár Zeneiskola dísztermében szeptember 1-jén, ahol nem csak a kerületi érintettek, hanem a pályázatírásban résztvevő külső szakemberek is jelen lesznek: Fehérvári Krisztina közoktatási szakértő, Vajgerné Bőhm Erika főtanácsos, valamint Berecz Árpádné, az Educatio Kft. főtanácsosa fogja egy kicsit közelebb hozni hozzánk és a pedagógusokhoz ezt a projektet.

– Most így a rajtvonalnál állva, mennyire lelkesek a pedagógusok?

– Még tart a lelkesedés, bár már most lehet látni, hogy nagyon sok munka lesz. Emiatt törekedtünk is arra, hogy ez a sok munka anyagi elismeréssel is társuljon. De már tudják, hogy ez nem lesz ingyen, ezért nagyon sokat kell majd dolgozni.

– Mit várnak ettől a programtól?

– Az elveket már ismerjük, de hogy hogyan fog ez megvalósulni a gyakorlatban, az majd csak ezután dől el… Úgy szeptember végén én is jobban látom már, hogy mit várhatok.

– Milyen továbbképzéseken vesznek részt a pedagógusok a programban?

– Ezek részben már meglévő akkreditált képzések, részben kimondottan az új programra kidolgozott, frissen akkreditált képzések, most írtuk ki a közbeszerzést rájuk, mert ezek már olyan összeget képviselnek.

Azoknak a képzése is most folyik, akik a szakmai felügyeletet látják el, tulajdonképpen párhuzamosan készül föl mindenki a programra. Népiesen szólva: *lépésről lépésre megyünk beljebb az erdőbe.*

Külön hozománya a programnak, hogy az a pedagógus, aki részt vesz benne, annak az Unió finanszírozza a továbbképzését, így a többi kollégának – aki nem vesz részt a programban – több pénz marad a továbbképzésre szánt keretből. Így végeredményben mindenki jól jár. Az intézmények ugyanúgy megkapják a keretet, csak több lesz az egy főre jutó, képzésre fordítható összeg.

– Nagy dolog egy ekkora projektet megnyerni, de ez az önkormányzat – nyugodtan kijelenthetjük – rendkívül eredményes a pályázati lehetőségek felkutatásában is.

– Mert nem várjuk meg, hogy a sült galamb a szánkba repüljön, mindig azt nézzük, hogy hol, milyen lehetőség van, amit meg lehet fogni. Most azonban jó nagy munkát vettünk a nyakunkba, lassan már egy éve dolgozunk ezen a projekten is (bővebben a keretben). De próbálunk minden lehetőséget megragadni, ami az Uniós forrásokhoz vezet…

– Hány gyerek, felnőtt érintett a projektben?

– Összesen 29 csoport lett bevonva, ebből 27 iskolai, 2 óvodai. A hat feladatellátási helyen összesen 80 pedagógus vesz részt a projektben, közülük 29-en vezetik be az adott osztályban, csoportban a programcsomagot. A projekt kapcsán mindösszesen 245 tanúsítványt fognak megszerezni a továbbképzéseken. 718 gyerek vesz részt a programban, ebből 51 óvodás. Megvizsgálva a számokat, az érintett intézményekbe járó gyermekek egyharmada, de a kerületben az összes intézménybe járó gyermekeknek is több mint 10 százalékát érinti az új, kompetencia-alapú oktatási, nevelési program bevezetése.

A KOMPETENCIA-ALAPÚ NEVELÉST MÁR AZ ÓVODÁBAN EL KELL KEZDENI – legalábbis erre vállalkozott a Varázskorona óvoda az ebben a témában kiírt EU-s pályázaton belül. A Szent Korona utcai óvodában már augusztus 19-én összegyűltek a munkatársak *(8.30-kor a Szent Korona u. 53-57. alatti főépületben, délután 2-kor a másik feladatellátási helyen, a Szent Korona utca 100. alatti tagóvodában),* hogy a Projektindító értekezleteken – egy nagy levegőt véve – ünnepélyesen is megkezdődhessen az a komoly munka, amelyre „pályáztak". Az óvoda két feladatellátási hellyel rendelkezik, mindkét helyről egy-egy csoport vesz részt a kompetencia-alapú nevelés bevezetésében.

A projektindítón résztvevő szakmai tanácsadóval, Mezeiné Bakóczay Hedviggel, és a Varázskorona óvoda vezetőjével, Fekete Sándornéval próbáltuk gondolatokba foglalni ennek az újszerű módszernek a lényegét.

Projektindító értelezletet tart augusztus 19-én a Varázskorona óvodában Mezeiné Bakóczay Hedvig szakmai tanácsadó és Fekete Sándorné óvodavezető

Miért kell már itt kezdeni ezt a módszert? Gondoljunk bele, hogy mekkora fejlődésen megy keresztül egy gyermek 3-tól 6 éves koráig! Mikor bekerül az óvodába, még alig hagyta el a pelenkát meg a cumit, s mikor iskolába megy, egyik-másikuk szinte egy „kicsi felnőtt". Nem mindegy hát, hogy az a sok dolog, amit addig megtanulnak, milyen módon épül be tudatukba, tevékenységeikbe. Míg nagyanyáink idejében a mindennapok tevékenységein keresztül okosodtak, fejlődtek a gyermekek, mondhatni, ragadt rájuk a gyakorlatias tudás: 2 tojás meg 2 tojás az 4 tojás…, a mai gyerekek egyre jobban küszködnek az elvont tananyaggal. (Állítólag van olyan városi gyerek, aki azt hiszi, hogy a tehén lila és Milkának hívják…) Bár az óvodában – mint mondják az óvónők – ez az „új szemlélet" nem annyira új, de az egyre nagyobb elvárásnak egyre nehezebben tudnak megfelelni a gyermekek. Nincs elég idő a játékra, a különféle fejlesztő foglalkozások egyre jobban kitöltik az időt. Aztán az iskolában is feladatlap feladatlap hátán… Így kerülnek ki az iskolapadokból tömegesen olyan gyerekek – akiknek vagy 20 szókincsük van, vagy egyéb részképesség-zavarokkal küzd még 15 évesen is – iskoláit elvégezvén az életben nem tud mit kezdeni a megszerzett tudással, vagy a társadalom nem tud mit kezdeni az ő tudásával.

Nem lehet elég korán kezdeni…

Mit szeretne elérni ez a program? Elsősorban a fenntartható társadalmat. Ha a felnövekvő nemzedék környezettudatos magatartással, szociális érzékenységgel rendelkezik, értékszámukra az etikus magatartás, képesek bekapcsolódni az élethosszig tartó tanulásba, és tudnak alkalmazkodni az élet folyamatos kihívásaihoz, változásaihoz, akkor a program elérte célját. Az óvodai nevelésben az egyik legfontosabb feladat, hogy a játék, mint a gyermek legfontosabb tevékenysége, újra elnyerje méltó helyét. A „szabad" játék a gyermek önkifejezésének legjobb terepe, a fejlődés melegágya – ezért ez a programcsomag hangsúlyos eleme az óvodában. A játék során a gyermekek olyan képességekre tesznek szert, mint a társas együttélés, kreativitás, empátiakészség, segítőkészség, logikus gondolkodás, kézügyesség, beszédkészség, és így tovább. Hangsúlyos még, hogy a gyerekek minél inkább tapasztalatok alapján szerezzenek ismereteket a környező világról.

Miben jelent megújulást ez a program? Eszközökben, témákban, szervezési keretekben, módszertanban, s valamelyest az óvónői szemléletben is. Ez a módszer a gyermekek számára olyan újszerű technikákat nyújt, amelyek segítik őket a rugalmas alkalmazkodásban, képessé teszik őket a változások feldolgozására. Mód nyílik arra, hogy kudarcélmény és tét nélkül próbálkozhassanak, amíg eredményre jutnak. A társas kapcsolatokban sem a megszokott sémák kerülnek átadásra, a felnőtt csak a háttérből segíti őket, de a megoldásokat a gyerekek maguktól találják meg. És pontosan ez a cél: egy megváltozott helyzetben önállóan, kreatívan, és gyorsan megtalálni a lehető legjobb megoldást, azt, amely az összes érintett érdekeit figyelembe véve, mindenki számára a lehető legjobb.

Nehéz még átlátni, mennyi munkát rejt az újszerű program bevezetése, de az érintett kollégák a nyáron hazavitt szakmai anyagból egyelőre több kilóban mérik a „nehézséget". Bizonyára nem unatkoztak a szabadság alatt…

Mit nyújt a program a pedagógusoknak? Nagyon komoly lehetőséget, hogy a gyermekek egyéni képességeit, személyiségét megismerve hozzák ki belőlük a legtöbbet a fenti szempontok szerint. Nagyon fontos az alapozás, és ezek az évek bizonyos képességek fejlődése szempontjából szinte pótolhatatlanok. Az eredmények pedig a pedagógiai munkára is visszajelzést adnak.

Az óvodától indulva az általános iskolán át a középiskoláig végighalad ez a módszer, s az a cél, hogy az ország összes pedagógiai intézménye ebben a szellemben működjön majd. Most azt gyakorolják be, hogyan lehet ezt a módszert a mindennapi gyakorlatba beültetni. A 2005-ben, tesztelő intézmények munkájával induló folyamat most a 3. lépcsőjéhez ért, és óriási dolog, hogy ebbe a XVI. kerület bekapcsolódhatott, és élenjáróként vesz részt a program bevezetésében.

Kulisszatitkok

Aki már vett részt valamely Uniós pályázat beadásán, annak talán lehet némi fogalma arról, milyen hatalmas munka előzi meg a beadási határidőt. Kovács Katalin, a Művelődési Ügyosztály vezetője kezével mutatja azt a papírhegyet (lehet úgy 25 centi magas is), amely előfeltétele egy sikeres pályázatnak. Egy ilyen hatalmas anyag elkészítéséhez persze rengeteg munka szükséges, s azt is figyelembe kell venni, hogy csak azt a pályázatot bírálják el, amelyik száz százalékban megfelel a pályázati kiírásnak, mivel nem volt mód hiánypótlásra – az ilyen pályázatokat a tartalom vizsgálata nélkül elutasították.

Jelen esetben nem is lett volna semmi baj, de a pályázati kiírás a határidő közeledtével egyre-másra változott – nem sokat, csak épp annyit, hogy hibát lehessen benne találni. A pályázatokat a múlt év december 19-től lehetett postára adni, de december 18-án született meg a végleges kitöltőprogram. (Ezen a MES osztályon már nem is lepődtek meg, ugyanis pár nappal korábban a feltételek megváltozása miatt a teljes költségvetést át kellett dolgozni.) A pályázaton még az utolsó napon is dolgoztak, majd sikerült úgy postára adni, hogy a több száz pályázat közül a XVI. kerületi lett a beérkezési sorrendben a tizenharmadik.

Ilyen feltételek mellett külön elismerést érdemel, hogy a XVI. kerület pályázatával sikerült elnyerni régióban az egyik legmagasabb pályázati összeget.

Tanulás – élethosszig

A sikeres munkaerőpiaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése, az úgynevezett kompetencia-alapú oktatás elterjesztése – a remények szerint hozzájárul majd a foglalkoztatási helyzet javulásához is.

A program ugyan egyéves megvalósításról szól, de ötéves fenntartási kötelezettséggel jár. Vagyis azokban az osztályokban, csoportokban, ahol vállalták az új pedagógiai program bevezetését, ott öt éven keresztül ezt meg kell valósítani, például a 6. évfolyamon, erre a szerződésben kötelezettséget is vállalt a fenntartó. Természetesen a bevezetés költséges, azt finanszírozzák, utána a már meglévő tárgyi és szakmai feltételekkel tovább lehet „éltetni" a programot. Az lenne az igazán szép, ha az új program szerint tanuló, például hatodikos gyerekek felmenő rendszerben továbbmehetnének az új program szerint. Erre jelenleg nincs anyagi lehetőség, mert ezek a programcsomagok méregdrágák, de ha a pedagógusok módszertani kulturájának részévé válik a módszer, akkor szép lassacskán átalakul majd az oktatás. A programban megszerzett információk, új módszertani eljárások a hagyományos tankönyvcsomag mellett is – amely már évek óta „kompetencia-alapú" – alkalmazhatók. Sok mindennek meg kell változtania – ez egy komplex program…